

8 HAZİRAN MARMARA DENİZİ GÜNÜ BİLGİ NOTU

Marmara Denizi Eylem Planı kapsamında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından hazırlanan Marmara Denizi Bütünleşik Stratejik Planında Marmara Denizi'nin korunmasına yönelik toplumsal farkındalığın artırılmasının önemine vurgu yapılmakta ve MBB koordinasyonunda 8 Haziran'ın Marmara Denizi Günü olarak kutlanması hususu yer almaktadır.

Her yıl farklı bir tema etrafında kutlanan Marmara Denizi Günü, geçtiğimiz yıllarda mikroplastik ve deniz çöpleri, biyoçeşitlilik, gemicilik ve ekosistem restorasyonu konularını gündeme almıştır. 2022'den bu yana Marmara Bölgesi'ndeki belediyelerin yanı sıra sivil toplum kuruluşları, üniversiteler, okullar, özel sektör ve her yaştan yerel halkın katılımıyla kutlanan Marmara Denizi Günü etkinlikleri kapsamında paydaşlar tarafından kıyı ve dip temizliği, yapay resif ve balıklandırma çalışmaları, deniz dibi temizleme dalışları, fidan ve tohum dağıtımı, orman temizliği, doğa yürüyüşleri, farkındalık atölyeleri, açık hava sergileri ve çevre temalı sanat performanslarına kadar uzanan etkinlikler ile sergi ve söyleşiler düzenlenmiş; etkinlikler dijital etkinlik haritasına işlenerek sosyal medya üzerinden **#MarmaraDeniziGünü** ve **#MarmaraHepimizin** etiketleriyle paylaşılmıştır.

Sürdürülebilir ve sağlıklı bir Marmara Denizi için bu yıl beşincisi düzenlenecek olan Marmara Denizi Günü etkinlikleri, Türkiye Çevre Haftası kapsamında **1-14 Haziran 2026** tarihleri arasında kutlanacaktır. **8 Haziran 2026, Pazartesi** günü **saat 10.00'**da eş zamanlı olarak tüm Marmara kıyıları genelinde etkinlikler gerçekleştirilecektir. 2026 yılı için belirlenen **"Deniz Suyu Sıcaklığı"** teması kapsamında **#MarmaraHepimizin** mesajı verilerek birlikte harekete geçme çağrısı yapılacaktır. Bu çağrı **COP31** süreciyle uyumlu bir biçimde, iklim değişikliğinin insan kaynaklı etkilerinin denizler üzerindeki sonuçlarına dikkat çekerek yerel eylemin küresel iklim hedefleriyle nasıl bütünleşebileceğini ortaya koymayı hedeflemektedir.

2026 YILI MARMARA DENİZİ GÜNÜ

Tema: Deniz Suyu Sıcaklığı (#DenizSuyuSıcaklığı)

Tarih: 1-14 Haziran 2026

Eş zamanlı etkinlikler: 8 Haziran 2026

Detaylı bilgi: <http://mbb.bb/mdg2026bilgi>

Etkinlik başvurusu: <http://mbb.bb/mdg2026>

Sosyal Medya Hashtag Önerileri:

- #MarmaraDeniziGunu
- #MarmaraHepimizin
- #DenizSuyuSıcaklığı

Deniz suyu sıcaklığı, denizel ekosistemlerin işleyişini belirleyen en temel fiziksel parametrelerden biridir. Sıcaklıktaki küçük değişimler dahi su kolonunun yapısını, kimyasal süreçleri ve biyolojik üretkenliği doğrudan etkiler. Hava sıcaklığına bağlı olarak kara yüzeyleri hızla ısınabilir veya soğuyabilirken denizler yüksek ısı kapasiteleri nedeniyle çok daha yavaş tepki verir. Bu nedenle deniz suyu sıcaklıklarındaki artış, iklim değişikliğinin denizler üzerindeki en açık göstergelerinden biridir.

Su, ısıyı çok iyi tutabilen bir özelliğe sahiptir. Atmosfer, artan sera gazları yüzünden ısınmıştır ve bu fazla ısının yaklaşık %90'ını okyanuslar çekmiştir (Ocean Warming - Earth Indicator, NASA). 2024 yılı, okyanusların şimdiye kadar ölçülen en sıcak yılı olmuştur. Bu durum:

- Deniz yüzey sıcaklıklarının artmasına
- Isı dalgalarının daha sık ve uzun süreli olmasına
- Su kolonunda tabakalaşmanın artmasına yol açmaktadır.

Marmara Denizi gibi yarı kapalı ve hassas sistemlerde bu etkiler çok daha hızlı ve çarpıcı biçimde ortaya çıkmaktadır. Karadeniz ve Akdeniz arasındaki geçiş özelliği nedeniyle bu değişimlere karşı yüksek hassasiyet gösteren bir erken uyarı sistemi niteliğindedir. Bu nedenle "Deniz Suyu Sıcaklığı", Marmara'daki çevresel değişimleri anlamak ve yönetmek için kritik bir göstergedir.

Uzun dönemli ölçümler, Marmara Denizi'nin 0,5-25 metre derinlikteki Karadeniz kökenli üst su kütlesinde son 25 yılda, çevre denizlere kıyasla yaklaşık 2,5 derece daha fazla bir sıcaklık artışı olduğunu göstermektedir. Bu artış, su kütlesi Marmara'ya giriş yaptığında başlamakta ve Çanakkale Boğazı'ndan çıkarken azalmakta; alt tabaka olarak kabul edilen Akdeniz kökenli su kütlesinde ise herhangi bir sıcaklık değişimi gözlenmemektedir. Bu durum, Marmara Denizi'nin çevre denizlere kıyasla daha hızlı ısınan ve ekosistemleri açısından daha hassas bir deniz hâline geldiğini ortaya koymaktadır.

Marmara Denizi Eylem Planı kapsamında hedeflerin %80'ine ulaşılmış olsa da bölgede bulunan mevcut atıksu arıtma tesislerinin tamamının ileri biyolojik arıtma tesisine dönüştürülmesine yönelik 5. Eylem ile ilgili olarak arzu edilen sonuca ulaşılamamıştır. Arıtılmış atıksuların mümkün olan her yerde yeniden kullanımının artırılması ve desteklenmesi ile temiz üretim tekniklerinin uygulanmasını içeren Eylem 7 ile ilgili olarak ilerlemeler bulunmakla birlikte atıksu arıtma tesislerini gerektiği gibi işletmeyen OSB'lerin rehabilitasyon ve iyileştirme çalışmalarıyla ileri arıtma teknolojilerine geçişinin hızlandırılmasına yönelik 8. Eylem için de alandaki ihtiyaç devam etmektedir. Bu bağlamda kentsel ve endüstriyel baskılar, Marmara Denizi üzerinde önemli çevresel yükler oluşturmaya devam etmektedir. Diğer yandan, termal su deşarjlarının denizin yüzey suyu sıcaklığında +0.2 °C ile +0.4 °C arasında değişikliklere neden olduğu bilinmektedir. İnsan faaliyetlerinden kaynaklanan iklim değişikliğinin de etkileriyle deniz suyu sıcaklıklarında yaşanan artış, kirlilik ve söz konusu baskılarla etkileşim halinde deniz ekosistemleri üzerinde olumsuz etkiler yaratmaktadır. Bu durum, deniz ekosistemlerinin korunmasına yönelik farkındalığın artırılmasını ve iklim değişikliği, deniz suyu sıcaklık artışları, biyolojik çeşitlilik kaybı, kirlilik baskısı ve sürdürülebilir deniz yönetimi gibi temaların bütüncül bir yaklaşımla ele alınmasını gerekli kılmaktadır.

Bu kapsamda, Marmara Denizi'nin korunması ve gelecek kuşaklara sağlıklı bir şekilde aktarılması amacıyla; belediyeler başta olmak üzere kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları, üniversiteler, kent konseyleri, öğrenci kulüpleri, özel sektör, yerel inisiyatifler ve vatandaşların, ortak sorumluluk anlayışıyla **#MarmaraHepimizin** çağrısı etrafında birlikte hareket etmeleri önem arz etmektedir.

Detaylı bilgi ve iletişim:

Mustafa Özkul
Çevre Yönetimi Uzmanı
mustafa.ozkul@mbb.gov.tr
0212 402 19 34

Elif Kahraman,
Çevre Yönetimi Uzman Yardımcısı
elif.kahraman@mbb.gov.tr
0212 402 19 43